

Sygn. akt IV KK 363/21

POSTANOWIENIE

Dnia 13 września 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Siwek

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.
po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 13 września 2022 r.,
sprawy M. D.
uniewinnionego od zarzutu z art. 218 § 3 k.k.
z powodu kasacji wniesionej przez pełnomocnika oskarżycielki posiłkowej
od wyroku Sądu Okręgowego w C.
z dnia 3 lutego 2021 r., sygn. akt VII Ka [...] utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w C.
z dnia 30 lipca 2020 r., sygn. akt XVI K [...]

p o s t a n o w i ł

- I. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;**
- II. zasądzić od Skarbu Państwa na rzecz r.pr. A. G.-B., Kancelaria Radcy Prawnego w K. , 442,80 zł (czterysta czterdzieści dwa złote osiemdziesiąt groszy), w tym podatek VAT, z tytułu sporządzenia i wniesienia kasacji;**
- III. zwolnić oskarżycielkę posiłkową A. E. K. od kosztów sądowych postępowania kasacyjnego, wydatkami tego postępowania obciążając Skarb Państwa.**

UZASADNIENIE

M. D. został oskarżony o to, że w okresie od 30 listopada 2016 r. do 31 sierpnia 2017 r. w C. będąc prezesem E. sp. z o.o. z/s w C. i wykonując czynności

w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych, nie wykonał obowiązków wynikających z prawomocnego wyroku zaocznego wydanego w sprawie sygn. akt VII P [...] Sądu Rejonowego w C. VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń z dnia 31 maja 2016 r. zobowiązującego spółkę do wypłaty zaległego wynagrodzenia za okres styczeń 2012 roku do wrzesień 2013 roku w łącznej kwocie 32.400 zł oraz odszkodowań w łącznej kwocie 4000zł, na rzecz A. E. K., tj. popełnienia przestępstwa z art. 218 § 3 k.k.

Wyrokiem Sądu Rejonowego w C. z 30 lipca 2020 r., sygn. akt XVI K [...], M. D. został uniewinniony od popełnienia zarzucanego mu aktem oskarżenia czynu (pkt I). Wyrokiem tym rozstrzygnięto również w przedmiocie kosztów procesu (pkt II).

Sąd Okręgowy w C., po rozpoznaniu osobistej apelacji oskarżycielki posiłkowej, wyrokiem z 3 lutego 2021 r., sygn. akt VII Ka [...], zaskarżony wyrok Sądu I instancji utrzymał w mocy.

Kasację od wyroku Sądu odwoławczego wniósł pełnomocnik oskarżycielki posiłkowej A. E. K., który zaskarżając to orzeczenie na niekorzyść, zarzucił:

1. rażące naruszenie przepisów prawa procesowego mające wpływ na treść wyrok, tj. art. 433 § k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k., polegające na nierozważeniu zarzutów apelacji, w której skarżąca zarzucała: „pominięcie faktu, iż zgodnie z przedstawionym materiałem dowodowym w postaci wydruków z kont bankowych oskarżony pomimo faktu, iż miał środki na zaspokojenie roszczeń oskarżyciela posiłkowego nic dokonał na jej rzecz żadnej wpłaty k. 185, na koncie bankowym widnieje kwota 10 334, 79 zł., stan na dzień 30.11.2016 r. k. 203 stan konta na dzień 01.12.2016 r. kwota 1954, 02 zł., stan na dzień 14 12 2016 r. 4324, 22 zł., stan na dzień 01.02.2017 r., kwota 3436, 96 zł., tak więc oskarżony miał środki na co dodatkowo wskazują dokumenty na kartach: 137, 139, 157, 160, 161, 162, 163, 165, 167, 176, 179, 184, 185, 203”, podczas gdy z powołanej dokumentacji wynika, że spółka E. sp. z o.o., z siedzibą w C. w okresie, w którym oskarżony M. D. był prezesem zarządu - od dnia 30 listopada 2016 r. do dnia 31 sierpnia 2017 r., posiadała środki finansowe na zaspokojenie roszczeń oskarżycielki posiłkowej wynikających z prawomocnego wyroku zaocznego Sądu Rejonowego w C. z dnia 31 maja 2016 r., sygn. akt VII P [...], natomiast Sąd odwoławczy nie odniósł się do

postawionego zarzutu co miało istotny wpływ na treść wyroku wydanego przez Sąd II instancji;

2. rażące naruszenie przepisów prawa procesowego mające wpływ na treść wyroku, tj. art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k., polegające na pominięciu istotnych dowodów w sprawie w postaci informacji z rachunków bankowych posiadanych przez spółkę E. sp. z o.o., z siedzib, w C., podczas gdy z powołanej dokumentacji wynika, że spółka E. sp. z o.o., z siedzib, w C. w okresie kiedy oskarżony M. D. był prezesem tej spółki, posiadała środki finansowe na zaspokojenie roszczeń oskarżycielki posiłkowej wynikających z prawomocnego wyroku zaocznego Sądu Rejonowego w C. z dnia 31 maja 2016 r., sygn. akt VII P [...], co miało istotny wpływ na treść wyroku wydanego przez Sąd II instancji;

3. rażące naruszenie przepisów prawa procesowego mające wpływ na treść wyroku, tj. art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k., polegające na nierozważeniu zarzutów apelacji i całkowitym pominięciu przez Sąd zeznań świadka A. S., która zeznała, że: „obecnie jestem zatrudniona w firmie X. w C.. Prezesem tej firmy jest M. D.” podczas gdy zgodnie z informacją KRS firma X. sp. z o.o., z siedzibą w C. (numer KRS: [...]) została zarejestrowana w Krajowym Rejestrze Sądowym dniu 13 września 2016 r., a prezesem zarządu jest M. D., a więc po powzięciu przez oskarżonego wiedzy o wydanym przeciwko spółce E. sp. z o.o., z siedzibą w C. wyroku zaocznym Sądu Rejonowego w C. z dnia 31 maja 2016 r., sygn. akt VII P [...], gdyż o wydanym wyroku dowiedział się w dniu 30 sierpnia 2016 r. – k. 4 i 28, co miało istotny wpływ na treść wyroku wydanego przez Sąd II instancji;

4. rażące naruszenie przepisów prawa procesowego mające wpływ na treść wyroku tj., art. 433 § 2 k.p.k., w zw. z art. 7 k.p.k., polegające na dowolnej ocenie dowodów z zeznań świadków A. L., P. B. i K. G. dotyczących złej kondycji finansowej spółki E. sp. z o.o., z siedzibą w C. w spornym okresie podczas gdy:

1. świadek A. L. zeznała, że: „nie wiem jaka była kondycja finansowa spółki w okresie od 31.11.2016 r. do 31.08.2017 r.”- k. 125, „nie pamiętam jaka była kondycja finansowa spółki po zamknięciu tygodnika (...) Pan M.

próbował reaktywować działalność redakcji, zatrudniał nowe osoby (...), nie pamiętam kiedy zaczęła się pogarszać sytuacja spółki” – k. 300, „nie byłam świadkiem rozmów o kondycji firmy (...)”- k. 301;

2. świadek P. B. zeznał, że: „Gdy ja odchodziłem ze spółki kondycja finansowa w 2013 była najgorsza spółka miała kłopoty z płynnością, bo nasi kontrahenci nie wywiązywali się z płatnością. Przełamanie nastąpiło wiosną 2014 roku kiedy zdobyłem kontrakt na kilkadziesiąt tysięcy złotych (...) wiem że w 2014 roku duża część należności która spółka zalegała zostały zapłacone” – k. 319, 320.
3. świadek K. G. zeznała, że: „Z tego co pamiętam sprzedaż reklam i wydawanie gazety odbywało się bez problemu”. – k. 355,

w konsekwencji błędne przyjęcie przez Sąd, że kondycja finansowa spółki E. sp. z o.o., z siedzibą w C. w spornym okresie była zła co miało istotny wpływ na treść wyroku wydanego przez sąd drugiej instancji.

Wskazując na przedstawione zarzuty pełnomocnik wniósł o uchylenie zaskarżonego orzeczenia oraz orzeczenia Sądu I instancji i przekazanie sprawy właściwemu sądowi do ponownego rozpoznania.

Prokurator Rejonowy w C., w odpowiedzi na kasację, wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja jest oczywiście bezzasadna.

Kasację wnosi się od prawomocnego wyroku sądu odwoławczego kończącego postępowanie (art. 519 k.p.k.) i dla swej skuteczności winna ona odwoływać się do uchybień z art. 439 k.p.k. lub innego rażącego naruszenia prawa, jeśli mogło mieć istotny wpływ na treść orzeczenia (art. 523 § 1 k.p.k.).

Podniesione w kasacji zarzuty sprowadzają się do kwestionowania rzetelności przeprowadzonej kontroli odwoławczej, które choć wskazują na spełnienie formalnych wymogów kasacji, jednakże ani te zarzuty, ani ich uzasadnienie nie wskazują, by rzeczywiście doszło do naruszenia art. 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k. Pierwszy z tych przepisów nakłada na Sąd odwoławczy obowiązek rozważenia wszystkich wniosków i zarzutów środka odwoławczego, kolejny zaś określa wymogi uzasadnienia wyroku sądu odwoławczego. Według art. 457 § 3 k.p.k. w uzasadnieniu tym konieczne jest wskazanie, czym kierował się sąd wydając wyrok i dlaczego uznał zarzuty za zasadne bądź bezzasadne.

Uzasadnienie Sądu Okręgowego realizuje te wymogi, pomimo że nie poświęcono w nim miejsca na rozważania zeznań świadka A. S., w kontekście podawanych przez nią informacji na temat założenia przez oskarżonego firmy X. sp. z o.o. z siedzibą w C.. Nie było to jednak konieczne skoro bez wątpienia z pisemnych motywów wyroku Sądu odwoławczego wynika, że Sąd odwoławczy podzielił w pełni dokonaną przez Sąd Rejonowy ocenę poszczególnych dowodów, w tym również zeznań świadka A. S., które w I instancji zostały uznane za pełnowartościowy dowód w tej sprawie. Informacje podawane przez tego świadka, w tym również te eksponowane przez pełnomocnika, były zatem przedmiotem oceny w ramach wyznaczonych treścią apelacji. Sąd II instancji, nie miał natomiast obowiązku dokonywania drobiazgowej analizy wspomnianego źródła zwłaszcza, że oskarżycielka posiłkowa o tej okoliczności wspomniała zaledwie zdawkowo i niemalże jednym zdaniem w argumentacji apelacji. Rzetelność kontroli odwoławczej nie może być bowiem utożsamiana z powinnością odniesienia się do każdego fragmentu środka odwoławczego, zawartego w nim motywu, na którego sam skarżący nie kładzie w apelacji nacisku, zwłaszcza gdy zasadniczy zarzut, uznany jako bezzasadny, został właściwie uzasadniony.

Tymczasem, jak słusznie zauważył prokurator, założenie przez M. D. spółki X., było nie tylko legalne, ale pozostawało bez znaczenia dla przedmiotowej sprawy i kwestii jego odpowiedzialności. W sprawie brak było bowiem miarodajnych informacji i dowodów, poza wyłącznie bezpodstawnymi przypuszczeniami oskarżycielki, na temat tego, aby środki finansowe spółki E. oskarżony przeznaczył

na ten właśnie cel, powodując tym samym niewypłacalność i jednocześnie niemożność zaspokojenia wierzycieli. Firma X. została zarejestrowana w KRS 13 września 2016 r., a zatem w czasie kiedy spółka E. miała już poważne problemy finansowe. W 2016 r. i 2017 r. odnotowywano wszakże zaległości podatkowe oraz z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne. Brak w uzasadnieniu wyjaśnienia tej kwestii, nie stanowił zatem, jak sugerowano w kasacji, o uchybieniu wskazanych przepisów prawa i to rzutujących na treść wydanego orzeczenia.

Autorka kasacji równie bezpodstawnie podnosi, że w postępowaniu apelacyjnym, nie rozważono zarzutów, w których kwestionowano poprawność oceny kondycji finansowej spółki E. oraz możliwości zaspokojenia prawomocnie potwierdzonych roszczeń A. E. K.. Sąd II instancji wyjaśnił jednak, że wyrok zaoczny Sądu Rejonowego w C. z 31 maja 2016 r., wydany w sprawie o sygn. akt VII P [...], nie stanowił podstawy uniewinnienia M. D., gdyż jak wykazano w przedmiotowym postępowaniu, założona przez niego spółka, miała kłopoty z płynnością finansową już od 2013 r. Wobec spółki E. prowadzono bowiem liczne postępowania komornicze, gdyż nie wywiązywała się ona ze swoich zobowiązań. Konta firmowe, były zajęte przez komornika, a zgromadzone na nich środki pieniężne przeznaczone na poczet kilkunastu egzekucji. Oskarżycielka posiłkowa również skierowała swoje roszczenia na drogę egzekucji komorniczej, która okazała się jednak bezskuteczna (Km [...]). Zarzuty i argumentacja skarżącej o tym, że na koncie firmowym E. odnotowano wskazywane przez nią kwoty, co miało świadczyć o możliwościach finansowych i zarazem niechęci ze strony oskarżonego zaspokojenia A. E. K., są zatem bezzasadne. Zajęcie komornicze eliminuje jakąkolwiek możliwość korzystania i rozporządzania kontami, w tym również przez prezesa czy członków zarządu. Wyłącznym dysponentem środków pieniężnych spółki jest w takiej sytuacji komornik, który jednocześnie decyduje o kolejności zaspokajania poszczególnych wierzycieli.

Jak podkreślano, oskarżycielka posiłkowa nie zgłaszała nadto swych roszczeń M. D. i nie żądała ich wypłaty. Na koniec 2016 r. zobowiązania spółki przewyższały za to jej należności. M. D. o treści wyroku zaocznego Sądu pracy dowiedział się natomiast, na co zwróciła przecież uwagę także skarżąca, dopiero na koniec

sierpnia 2016 r., dlatego w pełni uprawnioną była konstatacja, że nie miał świadomości istnienia stwierdzonego orzeczeniem obowiązku spełnienia świadczenia, co eliminowało możliwość przypisania mu zachowania z art. 218 § 3 k.k. Odpowiedzialności z tego przepisu nie mógł nadto ponieść także dlatego, że z przyczyn obiektywnych i od siebie niezależnych, nie miał możliwości i środków na realizację roszczeń pracownika.

Zarzut z pkt 4 kasacji to kolejny przykład próby, pod pozorem naruszenia art. 433 § 2 k.p.k., spowodowania przed Sądem Najwyższym niejako „trzecioinstancyjnej” kontroli orzeczenia Sądu Rejonowego, tym razem w aspekcie poprawności dokonanej oceny zeznań świadków A. L., P. B. i K. G. oraz poczynionych na ich podstawie ustaleń faktycznych. Sąd Najwyższy nie jest uprawniony do tego rodzaju kontroli, gdyż jest Sądem prawa i w tym tylko aspekcie weryfikuje orzeczenie Sądu odwoławczego. Pełnomocnik oskarżycielki posiłkowej, poza nieuprawnioną na tym etapie postępowania polemiką z dowodami i ustaleniami, które doprowadziły finalnie do uniewinnienia oskarżonego, nie wykazała natomiast, aby orzeczenie Sądu Okręgowego rzeczywiście zawierało błędy natury prawnej, a to dopiero jest warunkiem skutecznej kontroli kasacyjnej.

W tym stanie rzeczy, wniesioną kasację należało oddalić jako oczywiście bezzasadną (art. 535 § 3 k.p.k.), na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. w zw. z art. 637a k.p.k. zwalniając oskarżycielkę posiłkową od ponoszenia kosztów postępowania kasacyjnego. Podstawę przyznania wynagrodzenia radcy prawnemu stanowił art. 22³ ustawy z 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. 2022 r., poz. 1166), zaś jego wysokość została ustalona na podstawie § 17 ust. 3 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 3 października 2016 r. (Dz. U. z 2019 r., poz. 68).

[as]